

Férfi és nő az új IH-ban – versengés, hajtézés, léghajó

MINDEN MEGTÖRTÉNIK, AMI SZÍNPADON MEGENGEDHETŐ

■ Básti Juli, Kulka János, Cserhalmi György és Udvaros Dorottya – szegedi színpadon

FOTÓK: FRANK YVETTE

Férfi és nő a téma, két férfi és két nő, négy Kossuth-díjas színész mondta el dalban mindazt, ami erről tudható. Kulka Jánossal az IH Rendezvényközpont nézőterén, Básti Julival és Udvaros Dorottyaival az öltözőben beszélgettünk. Cserhalmi György ezúttal nem ért rá.

GONDA ZSUZSANNA

Az IH Rendezvényközpontban ülünk, sokat bulizott itt? – kérdeztük a szegedi származású Kulka Jánostól csütörtökön este, de kiderült: ő inkább a „korai alternatívokkal tartott”, Deep Purple-t, Creedence Clearwater Revivalt, Bob Dylant hallgatott, és a JATE-klubba járt. Az ifjúsági házba később már mint fellépő jött. Mint ezúttal is.

Hat Kossuth-díjas

Férfi és nő – ez az előadás címe, a témáról hat Kossuth-díjas dalban közölte a tudhatót: Kulka János, Cserhalmi György, Udvaros Dorottya, Básti Juli színművész, Horváth Kornél ütőhangszeres, Dés László zeneszerző, zongorista, szaxofonos. Egy hetedik Kossuth-díjas, Bereményi Géza a dalszövegeket írta, és a produkciót rendezte. – Mindannyian keveset ráérő emberek vagyunk, külön ajándék a sorstól, hogy megcsinálhatjuk a Férfi és nőt. Színtiszta öröm – magyarázta Kulka János, aki érdekes módon egyébként nem szereti, amikor színészek énekelnek. – Illetve létezik egyfajta színésznéklés, amit nem szeretek. Remélem, mi nem vagyunk olyanok, persze lehet, ezzel csak áltatom magam. Nekem nagy

élmény hallgatni a mai napig, ha például Dorottya a Hóesést énekl. Ugyanolyan különös, mint amikor először hallottam a lemezén. Valamit tudnak ezek a dalok, és mi nem színészként nyúlunk hozzájuk, hanem megpróbálunk fölőni hozzájuk – válaszolta a színész és/vagy énekes felvetésre.

Valamit tudnak a dalok

Básti Juli szerint viszont e dalokban alapvetően a szöveg kerül előtérbe, ezáltal inkább színészi produkció a Férfi és nő.

Kulka János kedvence az Ez a hely

77 Külön ajándék a sorstól, hogy megcsinálhatjuk a Férfi és nőt. Színtiszta öröm.

Kulka János

című szám, az este legkedvesebb pillanata számára az első, négyesben előadott dal, annak is az a része, amikor Básti Julival énekel.

– Azt hiszem, akkor kezdünk kicsit megnyugodni... Ezek sokkal kiélezettebb pillanatok, a zene miatt minden

sokkal szigorúbb, nem lehet mismásolni. A prózában az ember tart egy szünetet, de itt csinálni kell, nem lehet javítani. Nem mondanám hogy sokkal nagyobb stressz, mint egy hagyományos előadás, de mivel mindig más helyszíneken adjuk elő, mindig másképp szól, és nekünk szokatlan, ha mást hallunk vissza, mint amit megszoktunk. Nagyon könnyű bennünket elbizonytalanítani ebben a közegben.

Rigolyák az öltözőben

Versengenek a színpadon? – kérdeztük Básti Julit és Udvaros Dorottyaét már az öltözőben, miközben a smink és a frizura készült. Hozzá tettük: a férfiak talán nem, de önök... Udvaros Dorottya rögtön visszakérdezett: a férfiak miért nem?

– Szerintem is versengenek a pasik is. Normális verseny van köztünk, de hogy megtépjük-e egymást az öltözőben? Úgy nem lehetne csinálni. Vagy azt hiszi, azért ilyen a hajam? – válaszolt Básti Juli.

– Toleráljuk egymás rigolyáit, de nem nagyon vannak ilyenek. Bár Julinál nem lehet léghajó, ezért amikor kimegy, akkor sutyiban gyorsan bekapcsolom, és amikor visszajön, kikapcsolom – árulta el Dorottya.

A Férfi és nő a kapcsolatokról szól, a szenvedélytől a közönyig mindenről. A színpadon valóban minden megtörténik, ami férfi és nő között megeshet? kérdésre a két színész nő nevetni kezdett. – Juj, szerintem nem minden – válaszolt Básti Juli. – De amennyi megengedhető, amennyi elképzelhető a színpadon, annyi igen. Szerintem mindenki talál benne magának való árut, csemegét.

Így vannak ezzel az előadók is, hiszen amikor először szóba jött a Férfi és nő koncertturné ötlete, akkor – Básti Juli megfogalmazása szerint – nagyon erős érzelmeket váltott ki belőlük, mindenki visítózott és ugrált, vagy csak visítózott.

– Az a fajta öröm, hogy ezt csináljuk, minden estében benne van. Nagy dolog, hogy itt vagyunk, itt a fantasztikus zenekar, itt van mellettünk Dés. Szerencse, hogy ezt megkaptam az élettől. Ez mindig eszembe jut.

Nekünk viszont nem volt szerencsénk Cserhalmi Györggyel, hiába szeretnénk volna beszélni vele néhány perccel az előadás kezdete előtt, azt üzenté: nem, mert lélekben már a fellépésre készül.

SZEGED VENDÉGE VOLT SZENT-GYÖRGYI ALBERT ROKONA, ANDREW

Szent-Györgyi Albert Dóm téri mell-szobránál is járt Andrew Szentgyörgyi, a távoli rokon. Az asztrofizikus azért látogatott Szegedre, hogy – tanítványa, a csillagász Fűrész Gábor doktori védésének procedúráját követően – Szeged Nobel-díjas tudósának itteni emlékhelyeire is ellátogathasson.

ÚJSZÁSI ILONA

– Édesapám unokatestvére volt Szent-Györgyi Albertnek – magyarázza a családi kapcsolatokat Andrew Szentgyörgyi. – Apám Andrásként és újságíróként érkezett Amerikába. Ott lett Andrew, s a családi névből elmaradt a kötőjel, amikor a tenegetülön aláírta a cikkeket. Így egyszerűsítik a helyesírást az amerikaiak! – fordul igazolásért édesanyjához Andrew, aki már nem beszél magyarul. Az idős asszony először jár Magyarországon, a Szent-Györgyiektől a tudományos pályát öröklő Andrew Szentgyörgyi már járt ősei földjén, de most először néz szét Szegeden. A Tisza-parti városban egy napot töltött anyja és fia. Hannus István vegyész professzor, Szent-Györgyi Albert életútjának kiváló ismerője szegődött kalauzuskul.

Őriz-e családi anekdotát a Nobel-díjas tudósról? – kérdezzük Andrew Szentgyörgyit, aki személyesen sohasem találkozott a híres rokonnal. Szent-Györgyi Albert életét ő is Ralph W. Moss magyarul is olvasható, izgalmas monográfiájából ismeri. – Albert állásinterjún járt a Harvardon. Előtte részt vett egy nagy ebéden, majd még mielőtt megszólalhatott volna az állásinterjún – a bizottság elnöke beszélt saját kutatómunkájáról. Ez az előadás nem kötötte le az energikus Albert figyelmét, így még az interjú

előtt elszunnyadt. Így nem csoda, hogy nem kapott a Harvardon pozíciót – nevet az asztrofizikus.

Mikor a hallgatókhoz való viszonyáról kérdezem, elárulja: a Columbia egyetemen volt oktatói állásban, s a Harvardon is tartott egy kurzust. Kijelenti, ha olyan diákjai lennének csak, mint a szegedi egyetemről hozzá doktori ösztöndíjasként kerülő Fűrész Gábor csillagász, szívesen foglalkozna a fiatalokkal.

– Szeged olyan szerepet tölt be a világ egyetemei között, mint Cambridge, a Harvard, vagy Uppsala, Göttingen – jelenti ki Szent-Györgyi egykori egyetemi dolgozósobájába lépve Andrew. – Azok a kutatók, akik Szegedről kikerültek, jelet hagynak maguk után saját tudományterületükön.

– Milyen benyomásokkal távozik a Tisza-parti városból? – kérdeztük Nobel-díjasunk távoli rokonát. – Rendkívül nyugodt, kiegyensúlyozott városnak tűnik – néz a Dóm téri panteonbeli Szent-Györgyi-mellszobrora.

→ **AZ ASZTROFIZIKUS.** A naprendszeren kívüli bolygók keresésével foglalkozik Andrew Szentgyörgyi. Az asztrofizikusok több mint háromszáz ilyen bolygót ismernek. Jelenleg a Harvard-Smithsonian Center for Astrophysics intézetben együtt dolgozik Fűrész Gáborral, továbbá egy budapesti fiattal, s ugyancsak csillagász feleségével. Úgy véli, a magyarok jelentősen hozzájárulnak a tudományág fejlődéséhez ugyanúgy, mint Szent-Györgyi Albert idején a biológiában. Andrew Szentgyörgyi fia, Nicolas 18 éves. Nem tudni, tudós lesz-e.

■ Andrew Szentgyörgyi és édesanyja a Dóm téri panteonban

Fotó: Miskoczi Róbert

■ Udvaros Dorottya és Básti Juli az öltözőben: egymás rigolyáit is jól viselik